

En weer zingen, maar nu zo zacht mogelijk.

Psalm 101, hertaald.

En weer zingen, maar nu

Zo zacht mogelijk

Ik wil de laatste waarheid:

Dat Gij tot mij komt, ooit.

Ik zal mij stil maken,

Wachten in mijn binnenste kamer.

Ik gedoog niet één onwaar woord

Ik wil het zuivere daglicht

Niets van laster, spot, inbeelding,

Hoogmoed, hoon.

Ik wil vertoeven

In het land der transparanten

Mijn ogen zoeken de weerloze echten –

Geef mij een doorzichtig huis.

Iedere morgen een nieuw begin

Woorden die openbloeien

Waar ik in wonen kan, veilig

Met wie dan ook die mij lief is.

En weer zingen, ook nu

Zo zacht mogelijk.

(Uit: Huub Oosterhuis, 'Vijftig Psalmen vrij'.)

Zo zacht mogelijk zingen.

Want woorden over de Onnoembare, en over Haar liefde voor mij en mijn pogen om Haar lief te hebben, zijn vaak zo zwaar, zo onbeholpen, zo duidelijk niet mijn woorden. Beter om te zwijgen? Maar ik ben toch ook mens en mensen leven in een wereld-van-taal. Dus zingen, maar dan zo zacht mogelijk. En ook “zacht” in de betekenis van niet keihard en niet hardvochtig; niet getekend door afkeer of haat. Ik krijg steeds meer moeite met teksten, onder andere in de psalmen, waarin dood en verderf afgebeden wordt over Gods – en mijn – tegenstanders. Toen ik eens in een artikeltje voorstelde om die teksten weg te laten, omdat ze niet meer pasten in ons gegroeide hedendaagse Godsbesef, kreeg ik bakken kritiek over mij heen! Blijkbaar werd dit aanvoeld als een soort van heiligschennis. Er zat zelfs een verwijt tussen, dat ik een beetje antisemitisch was! Maar waarom eigenlijk? Omdat ik niet meer van keiharde woorden houd, ook al staan ze in heilige Schriften? Wie ben ik overigens, dat ik een getergde Joodse gelovige kwalijk zou nemen, dat hij ooit in een gebed zijn angst en woede uitschreeuwde tegen de tegenstanders van God en diens volk? Maar moet ik nu die zelfde vervloekingen bidden, terwijl ik er innerlijk niets meer bij kan en wil voelen, alleen maar omdat het teksten zijn in een Heilig Boek?

“Ik zal mij stil maken; wachten in mijn binnenste kamer”.

Want omdat God nergens anders kan zijn dan overal – wil Zij tenminste God zijn en niet een-van-de-dingen – is Zij mij het meest intiem nabij, waar ik mijzelf nabij ben. *“Ik zal mij stil maken”.* Want misschien heeft mijn Lief een woord voor mij, maar is Zij te beleefd om mij in de redenen te vallen, als ik meen tot Haar te moeten bidden.

Maar die innerlijke stilte is moeilijk te bereiken, want ik ben zo druk bezig, ook in en met mijn gedachten en gevoelens. Lege Ruimte, of Ruime Leegte in mijn geest: soms overvalt het mij; soms wordt het overschreeuwd door duizend en een gebeden, gedachten en gevoelens. En het is een heel karwij om die wolken in mijn geest, die steeds tussen mij en de oneindige Ruimte schuiven, vriendelijk maar beslist te laten passeren, dus er geen nadere aandacht aan te hechten. *“Ik wil het zuivere daglicht.....Ik wil vertoeven in het land der transparanten”.*

Er is dus weinig profetisch in mij. Daar ben ik trouwens ook te laf voor. Maar daarbij komt: wie ben ik om een ander “de waarheid onder zijn neus te wrijven”?! Ik vind het al bedreigend genoeg om dat bij mijzelf te doen.

Daarom mijmer, preek en spreek ik het liefst over God, die een oneindige Ruimte-van-Liefde is, die wil, dat ik ben, en uit Wiens Ruimte – uit Wiens liefdevolle aandacht – niets en niemand ooit kan vallen. Ik ben het mij overigens er goed van bewust, dat ook dit weer een beeld is voor de Onafbeeldbare; maar als ik dan toch beelden moet gebruiken, laten het dan de meest heilzame, alles en allen omvattende, barmhartige beelden zijn. Want zo wordt de prediking werkelijk een “Blijde Boodschap”, een zacht bezingen van Gods onpeilbare en onvoorwaardelijke liefde. (*“Wie niet in al mijn preken het woord “barmhartigheid” hoort, heeft er niets van begrepen.....” Weliswaar zijn waarheid, rijkdom en goedheid Godsamen, ofschoon de ene meer van hem zegt dan de andere, maar het hoogste werk van God is barmhartigheid. Dit betekent, dat God de ziel verplaatst in het hoogste en zuiverste, dat zij kan ontvangen: in de wijdte, in de zee, in een ondoorgrondelijke zee; daar verricht God barmhartigheid.....*)

(Meister Eckhart o.p. Preek: “Populi eius”.)

Godsdiensten gebruikten en gebruiken heel vaak het beeld van een God, die een soort Rechter is, die het goede loont, maar het kwade straft. En er wordt dan ook beweerd, dat de kerkelijke leiders Zijn plaatsvervangers op aarde zijn en dus mogen veroordelen. Ook in de Bijbel komt dit beeld voortdurend terug. Op dit ogenblik hanteert de Rooms Katholieke kerk dit beeld niet zo vaak meer in onze streken, al blijf ik het horen op de achtergrond van allerlei gebods- en verbodsbepalingen. Merkwaardig! Terwijl de hedendaagse pedagogie er van overtuigd is geraakt, dat niet het dreigen met straf, maar het lokken naar het goede veel beter werkt, houden de Godsdiensten graag vast aan hun zogenaamd goddelijke macht om te “belonen” met genade en te “bestrafen” met bedreigingen van de hel: vallen buiten Gods liefde.

Zelfs het woord “genade” wordt in Godsdiensten vaak vals getekend. Genade is iets goddelijks, dat uit pure liefde onverdiend en zonder waarom gegeven wordt; kan dus nooit in de macht van mensen terecht komen, die het kunnen gebruiken als een soort beloning: als “genademiddelen van de heilige kerk”, zoals dat ooit genoemd werd. “Genade” moet weer een van *“de woorden worden, die openbloeien”*: die een deur openen naar het vermoeden van een God, die zo onmogelijk Lief is, dat het ons menselijk begrip verre te boven gaat; een God, die oneindige liefde **IS**.

" Geef mij een doorzichtig huis..... Worden die openbloeien. Waar ik in wonen kan, veilig. Met wie dan ook die mij lief is".

De spiritualiteit van de Islam kent een poëtische litanie, die graag gebeden wordt: *"De negen en negentig schone Namen van Allah"*. "Namen die openbloeien; waar ik in wonen kan, veilig; met wie dan ook die mij lief is". Ken ik ook dit soort woorden, die openbloeien en uitzicht geven op een geestelijk huis om goed en veilig in te wonen, samen met wie mij lief zijn? Die dus uitzicht geven op de Ruimte-van-Liefde, die God is?

Het eerste woord is hiermee al gegeven:

God als Ruime Leegte, of Lege Ruimte.

Openheid, die mij/ons toestaat om te groeien en te zijn, wie wij ten diepste en ten beste zijn. Zoals in de schoot van een liefdevolle moeder. Leeg, want niet gevuld met allerlei vooroordelen en veroordelingen; ruim, want oneindig: je kunt er nooit uitvallen. "Tout est grâce", zei Thérèse van Lisieux.

God als ondoorgrondelijke zee van barmhartigheid.

Waarom zou ik bang zijn voor God, als Zij een en al barmhartigheid is? Absoluut onverdiend, zoals genade altijd is. Alleen vragend of ik mij aan die barmhartigheid wil overgeven, en ze wil weerspiegelen in mijn eigen denken en doen naar anderen. "Hoe vaak moet ik mijn broeder vergeven", vroeg Petrus. "Zeven maal?" (Mattheus 18, 21-22) "Neen", antwoordde Jezus, "zeventig maal zeven maal". Het moet niet gekker worden! Of moet ik zeggen: het moet (niet) Goddelijker worden?

EL SHADDAI.

Ooit, onderweg, ben ik geboeid geraakt door deze zeer oude Hebreeuwse naam voor de Eeuwige. De meeste exegeten vertalen deze naam door: "God, de Almachtige". Maar er zijn er ook, die een verband leggen met het woord "shad", dat "borst" betekent. Dan zou de naam kunnen betekenen: ZIJ-MET-DE-BORSTEN. Zo wordt sterk het vrouwelijk, moederlijk, vruchtbaar, leven gevend en leven beschermend aspect van het Goddelijke aangeduid. Juist dit aspect boeit me, ook al

is het wellicht exegetisch niet zo verantwoord. Maar dat zal me een zorg zijn! Ik noem mijn Lief, zoals ik dat in mijn relatie met Haar gepast vind. En als duidelijke hetero-man houd ik van een vrouwelijk beeld van het Goddelijke, zoals Theresa van Avilla totaal verliefd was op God als "Zijne majesteit". Maar zij was dan ook een vurig minnende vrouw. Ik ben een man. En er lopen oneindig veel wegen naar de Oneindigheid, die God is. 99 schone namen voor Allah? Of wellicht tienduizenden? Mits iedere naam maar een liefdespoort opent naar Degene, die wij "God" noemen.

Zo is en blijft de Eeuwige, zoals in een oeroude tekst genoemd werd:

IK BEN DE ONUITSPREKELIJKE STILTE.

IK BEN HET UITSPREKEN VAN MIJN NAAM.

(Nag Hammadi-geschriften: "Donder, volmaakt bewustzijn")

Leo Raph. A. de Jong o.p.

Juli 2018.

Leerhuis Spiritualiteit, Voorschoten, 2.

=====